

MIKULÁŠ DAČICKÝ Z HESLOVA

PROSTOPRAVDA

Sit laus et gloria omnipotenti Deo in saecula

Ne hned pojednou všemu věř...

Přátelství pro zisk činěné...

Hled' žádost tělesnou rozumem spravovati...

Grave est iudicium contra potentes

A viro paupere sicut a divite causam prospice, non personam

Dum surgunt miseri, nesciunt miseris misereri

Cito improborum laeta ad perniciem cadunt

Non omnia possumus omnes et morte aequamur

Věř ne všechno, co slyšíš...

Když pes psu blechy vybírá...

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia

Ne lingua mente celerior et tempora tempore tempera

Septem adsunt

Mala mulier – mala herba sunt probata ista verba

Hic est Der Papáček

Summa religionis papistarum

Tuto jse přivelebili pověreční poutníci, marní, těkaví tuláci

Pan Čert s mnichy se hádají, spolu jse porovnávají a smlouvají

Cantate Domino!

Ad annum 1620 in persecutione papistarum contra evangelicos Bohemos

Lev znamená České země

Ožralství jest zoumyslné nezdraví a bláznovství

Tragedie Masopusta, jenž jse v světě páše zhusta, tuto jse vám vypisuje, marnost nad marností sluje, mnohé lidi zavojuje

Pokoj žaluje na Masopusta a jeho dvořany

Gloria in excelsis Deo

Laudate Deum

Všemohúcí, věčný bože

Tempora longa tibi non promittere vitae. quocunq̄ ingrederis, sequitur mors, corporis umbra

Marná sláva a paní Pejcha tohoto světa

Ó, co ohyzdná věc jest...

Ó Bohemia

Starý Čech jse s mladým vadí, pozoruj, co sobě praví

Tuto přivandrovali a jse přilísali páni žáci, ti, kteříž jsou nedobrych mravů studenti

Tuto Pravda jse se Lží potejká i zloděje jse dotejká

Pravda naříká na své nepřátely

In iure oratores sunt hominum voratores

Tuto jse třestí páni pranostykáři, nejistí hadači, hvězdáři

Sit laus et gloria omnipotenti Deo in saecula

Ó člověče,
modli jse! Bohu.
buď poslušen! Slovu jeho.
důvěř jse! Kristu Pánu.
neklaněj jse! Bohům cizím.
odporuj! Zlému.
svoluj! Dobrému.
nečiň křivdy! Bližnímu svému.
neprotiv jse! Pravdě.
vyhýbej jse! Marnosti.
zvykej! Ctnosti.
nepochlebuj! Lži a nepravosti.
dej místo! Spravedlnosti.

Aby došel boží milosti,
amen do věčné radosti.

Ne hned pojednou všemu věř....

Ne hned pojednou všemu věř,
neb jse k pravdě plichtívá lež
Ne se vším na plac, o čem víš,
aniž vše zjevuj, co umíš.
Cizího nikda nežádej,
na svém spravedlivém přestávej,
svého také nerozdávej.
S bláznem jse nevaď, nehádej,

drž slovo a na paměti měj,
co učiniti nemíniš, nepřipovídej.
Nelži a nechval sebe sám,
zvláště kde jsi vejborně znám,
nebo lidé rozum jmají,
po řeči blázna poznají.
Když dobré svědomí zachováš,
neopustí tě Pán Buoh, to shledáš.

Nebo: Lepší jest upřímá sprostnost a dobré svědomí
nežli šibalská moudrost a podvodné umění.

Ergo confide et constans esto Deo, recte agens, zo nam in fine coronatur bonum opus.

Přátelství pro zisk činěné...

Přátelství pro zisk činěné
dotud trvá, pokudž úžitek
nepomíjí.

Bejvej štědrý z svého a ne z cizího.

Čiň dobře upřimným přáteluom,
avšak sobě bez záhuby.

Nam unus quisque proprius est sibi ipse.

Učiniš-li pak co pro koho,
neclub jse tím.

Necht' o tom rozpráví, komuž jsi učinil.

Nepomáhej tomu, kdo dobře živ býti nechce.

Snázeji jse pozná přítel v bídě,
nouzi, neštěstí, těžkosti
nežli v štěstí a bohatství.

Trošty a čekání z mnohých lidí
blázny činí.

Hled' žádost tělesnou rozumem spravovati...

Hled' žádost tělesnou
rozumem spravovati.

Kdy a kde potřeba, neostejech
jse pravdy zastávati.

Nebo: Lépeji jest pro pravdu býti
v nenávisti nežli lživým
pochlebenstvím vyhledávati
lásky světské, a víceji jse
sladkých nežli trpkých řečí
máš obávati.

Kdo jse nedá trestati,
není hoden, aby jiné trestal,
nebo na nic nedbati bláznům náleží.

Umrlý jest, kdo neví, jak živ jest.

Grave est iudicium contra potentes

Bohatí práv užívají,
neb jse nač souditi jmají.
Chudý musí tak nechati,
zvlášť když není, kdo zastati,
jsouce práv, křivý zůstati,
Pánu Bohu žalovati.
Ten jse rač sám smilovati

a chudé opatrovati,
křivých soudcův uchovati,
v dobrém nás ochraňovati.

U bohatého jest chudý sice
jako plevy u pšenice.

Nebejvá tu přítomna spravedlnost,
kde jse chudého provinění jeden lot
tížeji váží nežli bohatého centýř.

Nebo: Bohatý bývá zdržován, aby nepadl,
chudý pak v maličkém poklesnutí
poražen a pošlapán bývá.

A viro paupere sicut a divite causam prospice, non personam

Nic na to nedbají, nebo chudý,
i dobře jse chovaje, při nemilostivých
a nemilosrdných boháčích v potupě
a v ošklivosti zůstává.

Mnozí pak, když nepravě statkuov
nabudou, jmenují to (však lživě)
božím požehnáním, ale na duši
a dobrém svědomí chudí zůstávají.

Dum surgunt miseri, nesciunt miseris misereri

Mnohý nuzný, bídný člověk,
zbohatnouce jakkolivěk,
čím byl, nechce pamatovat,
nad chudými jse smilovat.

Ale: Kdo sobě všech váží lehce,
ten upadna potom těžce,
když z pejchy v nouzi přichází,
zas ho žádný nic neváží.

Ergo: Accurate cogita mutabilia,
nam sors omnia versat.
Qui enim stat, videat, ne cadat.

Cito improborum laeta ad perniciem cadunt

Nepravě statek nabytej nedědí,
o tom potom rodičův děti zvědí,
ale šibalé na to nic nedbají,
předce, jakkoliv mohou, hltají.
Takovým pak čert v pekle oplatí,
že jsou tak šibalsky byli bohatí,
neb takoví statkové jsou proklatí.
Protož dobře jest spravedlivě jse chovati,
života blahoslaveného vyhledávati.

Nešlechetně činí, kdo jiných lidí
těžkostmi svého zisku vyhledává.

Non omnia possumus omnes et morte aequamur

Kdybychom na světě pořád všickni
v bohatství, slávě rovni byli vždycky,
tak jse zasedli veřejně spolu,
medle, kdo by nám pak sloužil k stolu.
Ne všickni se všeckno být můžeme,
smrt nás srovná, nežli jse nadějeme.

Jmáš-li urozenost po rodu,
slávu v světě a svobodu,
hled' toho ctně užívati,
by moh v dobrém prospívati,
proti Bohu nepejchati.

Nebo: Dobré mravy, ctnost, šlechtnost,
ozdobují urozenost.
Kde jse to pak nenachází,
tu erbové nic neváží.

Věř ne všechno, co slyšíš...

Věř ne všechno, co slyšíš!
Mluv ne všechno, co vidíš!
Mluv ne všechno, co víš!
Čiň ne všechno, co chceš!

A zomysla nehřeš,
nebo víš, že umřeš.

Když pes psu blechy vybírá,...

Když pes psu blechy vybírá,
pokoj mezi nima bývá.
O kost hned zle mezi nimi,
rvou jse s sebou i s jinými.
Nedobře jest s takovými
lidmi v tom nápodobnými.

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia

Nesud' spěšně a hněvivě,
aby nepykal lítostivě,
nebo pokud v hněvu trváš,
nic před sebe bráti nemáš.
Rozvaž nejprv dobře, zdravě,
ne hnedky po vsteklé hlavě.

Nebo : Zed' čelem chtít proraziti,
múdama ježka zabiti,
toť jse netrefí nikoli,
pokus toho, kdo chce koli,
spíše mozk z hlavy vyrazíš,
varlata sobě pokazíš.
Tluč rače pěkně na dveře,
ať jse povlovně odevře.
Hněvem, zlostí nezejskáš, věz,
kde nemůžeš přeskočit, podlez.
Zle-li pak navaříš, sám to sněz.

Ne lingua mente celerior et tempora tempore tempera

(Na otázku marnou není hodno odpovídati.)

Ne ve všem všudy všecko sluší,
místa, osob šetřit musí.

Kdo a kdekoliv mezi lidmi kvasí,
jměj pozor na místo, osoby a časy,
aby pro tlachy nebyl brán za vlasy.

Nebo: Ne vždyckny čas sluší ke všemu.
Co jse komu líbí, jináč jinému.
Aniž všeho věř nepříteli svému,

chovaje jse upřímně k upřímnému.
Ve všem jse poruč Pánu Bohu svému.

Hleď tu nebejvati, kde víceji jest
outraty nežli možnosti.

Kdo klobouk krásně premuje
a bohatě ozdobuje,
neopatříc prašivé hlavy,
tenť jest jistě blázen pravý,
že víc šetří krásy než zdraví.

(Ať jsou hosti a v skvostnosti,
po hodech bídy a nouze dosti.)

Septem adsunt

Causidicis errebo fisco vivere fas est,
Mentiri astrologis, pictoribus atque poetis,
Doctori, tortori occidere ludo est,
Attamen molitori impune furari.

Mala mulier – mala herba sunt probata ista verba

Ó, nebozí mladíkové
i moudří filozofové,
zvláště ženští otrokové,
páni, rytíři, měšťáci,
mistři, bakaláři, žáci,
nebuďte ženští poddáci.
Do jejich kukel nelezte,
zvlášť, kteří Kupidem stráveni jste,
plněť jsou lsti, o tom vězte.

Nebo zlá žena nevážná
udělá z moudrého blázna,
ba i z mnohého rytíře
učiní sobě kejklíře,
žeť jí po vůli musí být,
byť čerta měla na pomoc vzít,
zlou babu k tomu nastrojít.
Jak na zem pohledí zlá žena,
južť jest od ní lest smyšlena.
Umít' chytře zaplakati,
tím muže podvozovati,
potom jse tomu zasmáti,
předce svou vůli konati,
s snovačkami sněmovati,
že ani s dialektikou,
rétorikou, gramatikou
nedovedeš proti ní nic,
by ty byl učený ještě víc.
Dáš-li jse ženě osedlat,
budeť chtít míti vždycky tak,
by ji ve všem zlém zastával,
neb jí d'ábel tak rozkázal,
takovou ženu posedl,
co ona chce, jí dovedl.
Nedej vzhůru jí zlé vůli,
necht' ona pak jak chce skulí,
aby ji moh zejskat Bohu,
toť upřímně říci mohu,
by jměl vzít od stolice nohu.

Tak necht' o nich pověděno,
zlá žena, hrozné břemeno.

O zlých ženách tuto pravím,
dobrých, poctivých nehaním,
neb i jiní píší, praví,
o tom zlém ženském pohlaví.

A tak milý pane Pavle,
Jíro, Kubo, Vávro, Havle,
i všickni, jenž o tom víte,
a v ženských kuklách vězíte,
zlých žen trestati neumíte,
aneb zoumysla nechcete,
vše zlé jim pasírujete,
k marnostem dovolujete,
jich klevety přehlídáte,
hanebně jse šálit dáte,
omámeni zůstáváte,
že nevíte kudy a kam,
tak vámi točí sem i tam,
až naposledy poznáte,
jaké dobré ženy jmáte,
když vám rozumu přidadí,
vrch hlavy jse vám posadí,
o všeckno všudy připraví,
naposledy i o zdraví,
leda ona byla vdovou
a jměla kratochvíl novou.
Skusiliť jsou toho mnozí,
ó ženkejlové nebozí,
vysvobodiž vás Pán Bůh sám,
toť upřímně vinšuji vám.

Kteří pak ctné ženy máte,
povinnosti mužské znáte,
braň dobré být mezi zlými,

rači ji doma obejmí.
Sám jse tak dobře chovej,
ctný příklad jí na sobě dej,
aby s tebou věrně byla
a v tom ti jse nezměnila
a tak spolu v lásce byli,
neloučili, nestrani,
neb jste sobě tak slíbili,
a tak vždy na strany obě
v dobrém byli volni sobě,
znajíc božího přikázání.
Tent' vám dá své požehnání
a rač být se všemi námi.

Sic bych vám pověděl více,
hněvaly by jse Hornice,
kterýmž já říkám spodnice.

S tím jse všecky dobře mějte
a zlobivé nebejvejte,
tak jse napraviti dejte,
v dobrém mužův poslouchejte.
A na pravdu nežehrejte,
nehněvejte a nelejte.
Zlým ženám jse vyhýbejte,
v obyčeje nedávejte,
poctivost zachovávejte.
Napomínám vás opěty,
opust'ťte lži a klévety,
sic náleží dobrým lidem
vyhnat zlého ducha kyjem.

Vy pak poctivé panenky,
kterékoliv, sumou všecky,
těž to na paměti mějte,

dobrym ctnostem privitykejte,
v marnosti jse nedavejte.
Setrite pilne kvitku sveho
a klenotu panenskeho,
abyste ctnou chvalu jmely,
k dobrym mistum prichazely,
neb ne pro telesnou krasu,
kteraz jen trva do casu,
ale skrz dobre chovani
k poctivemu milovani
prijdete i k ctnemu vdanu
skrze bozi pozhnani.
Nebejvejtez jako svinu,
ale dobre hospodynou,
prijdrzte jse poboznosti,
prospivaje v dobrych ctnosti.
Ostrijte sveho vence,
nevadte jse o mladence,
nebot' o vas dobre zvedu,
kteri na poctivost hledi.
Nebudtez take vsetečne,
sem i tam vsudy vejbočne,
setrite jse rozkošne vnady,
abyste neprišly tady
do osidel a posmechu,
v starém ani mladém věku.
Dobře strávily svá, léta,
ó roztomilá děvčata.
Licit' na vas pacholata
jako ta slidna vyžlata.
V dobrém setrvani stujte,
několika neslibujte,
aby jste se nezlechčily
a starosti nečinily

svým rodičům ani sobě,
rači jim byly k ozdobě,
nebo kterákoliv panna,
Káča, Dorka nebo Anna,
leze se dvěma za kamna,
nemůžt jim než těsno býti,
jednoho z nich sobě vzíti,
tak i k posměchu přijíti.
Věřtež mi panenky toho,
nechciť vám mluvíti mnoho.
Upřímněť vám toto pravím,
k ničemu zlému neradím,
ale krátce povídám vám,
čeho jsem i povědom sám,
rozprávěje vám v jistotě:
Chovejtež vínek v čistotě,
tak na sebe pozor jmějte,
dobré radě místo dejte,
s tím jse št'astně, dobře mějte
a nehněvejte.

Hic est Der Papáček

Pan papež s holomky svými,
po lakomství dychtícími,
nálezky jich podvodnými
pověrečné lidi šálí,
s pod tím rozkošně zahálí
a dobré křesťany pálí,
svá modlářství lživě chválí,
což sobě sami smyslili,
by v světě bohati byli,
slovo boží opustili.

Zmámili mnohé vrchnosti
pod způsobem náboženství.
Nechť jest jim všecko poddáno,
nic nebráno, více dáno.
Římské království nehodně
zosobili jsou podvodně,
holého titule svou lstí (Nota)
nechali císařské milosti.
Dle jich ďábelského práva
neníť v nich žádná náprava.
Co Buoh zapovídá těžce,
toho papež váží lechce,
osvobozujíc to, kdy chce.
A to všecko páše z peněz
skrže svou lechkomyslnou lež.
Opovrhli písma svatá,
víc jim platí bulle zlatá.
Co ctní lidé z upřímnosti
nadali jsou k pobožnosti,
to oni sobě nepravě
zosobili k světské slávě.
A nechtíc jmít na tom dosti,
ještě k své nešlechtnosti
šebroučky svými všecek svět
loupí, bouří od mnoha let.
Proti pravdě vždy se rojí
čert a papež, bratři svoji.
Nechtějí žádnému pokoji,
ať jsou všickni jich podnoží,
zvlášť zavedení nebozí.
Kdo odpírá, ohněm hrozí
a sprzňují církev boží.
Jak oni káží, věř ty tak,
byi pak vše bylo naopak,

chtíc vše všudy opanovat
i Boha v nebi předělat.
At jich žádný nic neviní,
věda sami, že zle činí.
Však nechtějí napravití,
jen se v světě dobře jmití
a ve všem svobodni býti,
všeckrio všudy zosobiti.
Jiným kacíře spílají,
dobré lidi naříkají.
Nejsou praví katolíci,
ipsi summi heretici,
pravdě boží protivníci,
Antikrista pochlebníci,
zahaleči, povaleči,
neumějí božských řečí,
cirkví křesťanskou jse chlubí
a pod tím ji sami hubí.
Daremní břichopasové,
potutelní lotrasové,
zvláště noví sektáři ti,
nešlechetní jezuviti.
Svémi chytrostmi bohatí
nesou biryty rohatý,
zjinačují Písmo svatý.
Berou za podvody platy.
Dej jim v jich lotrovství pokoj,
sic učiní hnedky rozbroj.
Svůdcové, kepuciáni,
dominikáni, františkáni,
jsou pokrytského pokání,
od šatana povoláni.

Jiných mnichuov et cetera
vyved čert z svého jezera.
Nevyčteš jich do večera.
Takhle dále přišlo z toho,
že nevědí věřit v koho,
maje jiných bohůy mnoho,
spouští jse věčného jednoho.
Divně jse v svých sektách mění,
bez spasiteldného učení.
Tak zůstávají psi němí.
Život jich bez kuběn není,
avšak chtějí slout předce svatí,
oholení, chocholatí,
sám čert jse jim musí smáti,
neb je sobě tak chce jmíti,
své holomky rozmnožiti
a království upevniti.
Lžete, nejste žádní svatí,
vos, monachi scelerati,
jste křesťanských duší kati.
Kdo nevěří, můž skusiti,
v jejich tovaryšství vjíti,
chce-li s nimi v pekle býti.
My Bohu jse poddávejme,
modlářství se vystříhejme,
Pána Boha nehněvejme,
Antikristu odpírejme.
Tak skrz Krista, syna božího,
byli účastníci jeho,
neb tím můž býti každý jist,
že jesti papež Antikrist.
Z skutkův jeho, jej poznáte,
když Písma svatá srovnáte,
v nichž proroctví o něm máte.

To vše také jiní píší,
rozprávějí, mluví, slyší
v Germanii; svaté říši.
Poslouchejte, páni mniši,
medle, čím jse zavržete,
Písmem svatým nemůžete,
lžími nic neprovedete,
papežem nedovedete.
Vaše nálezky, ó lháři,
Antikristovi kramáři,
proti Bohu nic neváží,
kteréhož jse strhujete.
Do pekla jse dostanete,
zlé za zlé jmíti budete.

Proh dolor Christianorum, nam duo nebulones, papa et Turca, duos thronos caesareae
majestatis, unus Roma, alter Constantinopolim ad scelera sua nequissime occupaverunt.

Rovně jako psi o kost, takovou měrou,
popí o světská zboží jse derou.
Protož vzítí psům kost a popům zboží,
tak bude pokoj a kněží at' nebouří.

Heu, Roma, a Roma quantum mutata es vetusta,
jam caput es scelerum, quae caput orbis eras.

Rozdej vše, kdekoliv co j máš,
lakomých popův nikda nenadáš.

Pravé evanjelitské učení
papeži škodu činí
v měšci a v kuchyni.

Papež s svými holomky dle jich modlářství praví a píší, že koncilia jich a papežská nařízení
blouditi nemohou nikoli, nebo že je prej řídí sám Duch svatý, a co tak koliv nařídí a smyslí, to
aby všickni za svaté jměli, drželi a tím jse spravovali.

Et contra: I pročpak sami to v kronikách svých jmají a vyjevují to, že nejednou to, co jeden papež nařídil a za svaté položil a vyhlásil, to potom jiný papež klel a rušil. Též koncilia jich od potomkůch jich naříkána a napravována byla. A takt' jest jich neřídil Duch svatý, ale satanáš autor eorum. Nebo i kurvu papežem (kteráž potom v procesí dítě pancharta porodila) pánem a správcem svým stvořili a učinili a tak podvedeni jsou, ne od Ducha svatého, ale sami svými bludy a nešlechtnostmi zomyslnými, a tak nenapravitelndni zůstávají a Písmys svatými jse spravovati nechtějí. I uchovejž Pán Buoh svých věrných takových hrozných, bezbožných, modlářských, Pánem Bohem a Kristem pánem, synem jeho, zapověděných nálezkuov lidských.

Summa religionis papistarum

Piam, iustam scelerum suorum reformationem pati et ferre recusant, suaque scelera, vitia, pessimam vitam et voluntatem liberam esse volunt, veram Christi ecclesiam nequissime persequuntur, contra legem divinam sua idolatrica figmenta et opiniones, non sacra scriptura, sed propriis, impiis decretis et canonibus vi mundana stabilire conantur, nam sacra scriptura inventiones suas nefandas probare non possunt, mundana sibi tantum, non Gloriam Dei quaerunt dolose et fraudulinter, horrendi nebulones seductores populi Dei. Vae illis!

Tuto jse přivelebili pověreční poutníci, marní, těkaví tuláci

Poutníkuov marné toulání,
i po světě sem tam běhání
žádnému neprospívají,
popi jen oužitky jmají.
Jeruzalém, Řím a papež
nespasil' jest žádného, věř,
by ty pak i v tom Římě byl,
papeže v nohy políbil.
Nehledej Boha jiného,
jmáme Pána Boha svého,
v Trojici nerozdílného,

věřmež a doufejme v něho.
Učinil nám Kristus dosti,
darmo, z lásky a milosti,
a již nezůstává v hrobě,
vstoupil jest k Otci do nebe.
Čiň pokání, nech toulání,
dříví, kamení líbání!
Moc Kristova jesti jistě
všudy a na každém místě.
Ráčit nám svou milost dáti,
kdo jse jen k němu obrátí.
Hledejmež ho srdci svými,
modlitbami skroušenými,
neb on v své slávě zůstává,
znovu se křížovat nedává,
ne v samém Jeruzalémě,
nebo v světském městě Římě,
ale všudy na vše strany
povolává i pohany.
Ten nás bez Jerozolíma,
bez marných toulek do Říma
přivede k věčné radosti.
Jen opust' me nepravosti,
ničemné, opičné lelky,
postranní smyšlinky, pověrky.

Nech toulání, milý mníšku,
obejmi rači jeptišku,
polib ji v... nebo v čelo,
však jest všudy jedno tělo.

Pan Čert s mnichy se hádají, spolu jse porovnávají a smlouvají

Čert: Zdař vám Čert, synové moji!

Mniši: Odpíráme, nejsme tvoji.

Čert: Nemůžete odepřítí,
ale předce moji býti.

Musil' jsem vás navštíviti
a vás sobě utvrditi.

Velmi jsem vás zamiloval
a k sobě náchylné poznal.

Mniši: Tomu místa nedáváme,
k papeži jse přiznáváme,
u něhož svá práva jmáme.

Čert: Téžt' vám to u mne postačí,
však mne papež znáti ráčí
a jest dobrý tovaryš můj,
srovnáme se až čistě, huj.

Jáť jsem s ním dávno oddáván,
oddával nás Luciper sám.

Spolu jsme vás naplodili,
abyšte nám věrni byli.

Tak, hle, moji synové jste,
pomohuť vám, o tom vězte.

Hola, Jezuidrové, kde jste?

Co potřebujete, povězte!

Nechtež se mne lekati,
nemáť jse svůj svého báti,
ale při něm tuze státi.

Mniši: Kteraks se mezi nás dostal?

Čert: Otec váš, papež, mne poslal,
a chtěice o vás přezvědětí,
jak jse jmáte, milý děti.

Mniši : Věru-li jse o nás staráš,
poněvadž i papeže znáš,

nebt' jest on Svěťtý Otec náš.
Čert: Nevím o jeho svatosti,
ač jmám s ním známosti dosti.
Mniši: Také-li ho potřebuješ,
jemu a nám věrný budeš.
Čert: Potřebuji jeho i vás,
chciť být při vás na každý čas.
O to vy jse nestarejte,
jen mne ve všem poslouchejte.
Napomínám vás v tom také,
bez vejminky všelijaké,
byšte mně povolni byli
a do Čech jse vypravili,
nedali vzhůru kalvínům,
husitům, lutheriánům,
neb v Čechách protivní naši
lechčí vám kuchyni vaši.
Hled'tež je podvést všelijak,
ját' vám pomohu také tak,
abychom je vehnali v sak.
V tom také papež neváhá,
s vámi drží a pomáhá
a kladbu na ně vydává,
všech proti nim povolává,
s pilnou mezi všemi svádou,
to vše s šatanovou radou.
Zná on také práva vaše,
on a vy jste církev naše.
Mniši: Nu, nelžeš nic, svolujeme.
Toho jse však strachujeme,
že v Čechách na nás nevraží
a nic nás sobě neváží.
I papeže na zmit berou,
Písmy svatými nás perou,

že nevíme, co dělati
a jak jse vám zachovati,
an jse s námi pohánějí,
pro vás nás trpět nechtějí.
Kam jse pak obrátit máme?
A na vás jen spoléháme,
že jsi při nás, poznáváme.
Chcemet' rádi poslechnout vás,
medle neopouštějtež nás!
Budemť vám rádi poddáni,
jen nezrazujte nad námi,
ač ta Pisma svatá známe,
copak, když z nich nic nemáme.
Čert: Cože do těch Písem svatých!
Hledťte vy svých bullí zlatých
a dekretův otce svého
a papeže nám věrného,
nebo on jmá peněz dosti,
důchodův v světské hojnosti.
Jen jse vy k nám utíkejte,
o peklo jse nestarejte,
neztratít' mého, nikoli,
musí být po naší vůli.
Ját' vás jistě neopustím,
do své radosti vás vpustím.
Budete u mne bezpečni,
i s papežem moji věrní.
Takt' já vám všecko nahradím,
což vám slibuji a pravím.

Cantate Domino!

Tou melodi jako:

Zachovej, Pane, slovo své!

(Erhalt uns, Her, bei deine Wort!)

Ó, všemohúci Bože náš,
vzhlédniž milostivě na náš,
rač zbaviti Antikrista,
ať nemá v křesťanstvu místa,

kterýž bouří veškeren svět
a již od několika set let,
podvozuje všechny pořád,
ruší pokoj a dobrý řád.

Pod spůsobem náboženství
provozuje svá lakomství,
hrozná morda a tyranství,
osobujíc světská panství.

Jmenuje jse Nejsvětější,
a ježto jest nejhříšnější,
v tvé božství se lživě vkládá,
všudy pánem býti žádá.

Chtíc rušit tvá přikázání,
an to v jeho moci není,
na to místo své nálezky
uvozuje vše modlářsky,

Písma svatá chce zahladit,
nechce než sám sebou práv být,
poškvrňuje církev svatou
svou lští a rotou proklatou,

činí všeliké soužení
skrz své falešné učení.
Bezbožné obmysly kuje,
zahubit nás usiluje.

Ochraňujž nás, ó Bože, sám
jakožto všemohúcí Pán,
nedejž lechčit jména svého
a syna tvého milého,

Spasitele Jezu Krista,
v němž naděje naše jistá.
Zachovej svou církev sobě,
voláme pokorně k tobě.

Ad annum 1620 in persecutione papistarum contra evangelicos Bohemos

Tou melodí : Ein veste Burk ist unser Gott

Silná ochrana jest Pán Bůh náš,
silný král a pán nejmocnější.
Doufejmež v něj a neopustí' nás.
Slíbil syn jeho nejmilejší,
Jezus Kristus Pán, jenž jest nám saslán
od otce svého, Boha jediného,
aby nás osvobodil od zlého skrze něho.

Důvěřmež jse jeho milosti,
odpírajíc d'ábelské zlosti,
též Antikristu zlobivému,
proroky předpověděnému,
kterýž juž zjeven jest, jehož lež a lest
hrozně jse bouří proti církvi boží,
chtíc z ní učinit své podnoží, zahubit hrozí.

Nedovedeť sobě toho bohdá nic,
byť bylo oukladuov ještě víc,
neb tomu jistotně věříme,
že s Kristem Pánem svítězíme
a nezahynem, když stálí budem
v jeho ochraně, rač to dát, náš Pane,
k toběť jse ve všem utíkáme a přiznáváme.

Ráč nás přijíti pod korouhev svou,
zrušit nepřátelskou radu zlou,
neb jse Antikrist silně rojí,
s ním šatan, tovaryši svoji,
proti pravdě boží, nechtíc pokoji.
Však věrní tvoji nic jse jich nebojí
a při tobě vždycky vostojí podobojí.

Nuže rytíři Pána Krista,
skrže něžž jsou vítězství jistá,
zachovejmež svědomí čistá,
nedadouc Antikristu místa.
Udatně, vesele a s pravdou směle
bijme a kazme svého nepřítele
ve jménu Krista Spasitele, Vykupitele.

Tent' nám dá korunu vítězství,
zbaví všeho nebezpečensství.
Ó, nesvolujmež světu zlému,
modlářství Antikristovému.
Držme jse Boha svého, spravedlivého,
v pravém pokání, stálém setrvání,
ráčít' se smilovat nad námi a ochrání.

Sami to nepřátelé znají,
že nespravedlivou při jmají,
ale však na to nic nedbají,

jakkoliv mohou, obírají,
sápají, hněvají i posmívají.
Ó, milý kraji, braňmež duše zdraví,
jinak nám pokoje nedají, nenapraví.

Nebud'mež bídní otrokové,
zůstávejme věrní Čechové
příkladem předkuov našich milých,
pro Krista horlivých, zmužilých,
jenž jsou byli stálí a došli chvály,
pravdou a mečem víru obdržali
a vlasti své nám dochovali, nezmrhali.

Páni rytíři, čeští rekové,
necht' jse blyští vaší mečové!
Obnovtež svou udatnost českou
pro odplatu hojnou nebeskou,
se neopouštějte a nezoufejte,
slavní rodové a principálové,
však jste pak své vlasti synové a dědicové.

Pán Buoh náš toho propůjčuje,
pravdy hájiti dovoluje.
Nedopustíť své slávy lechčiti,
nepřestávejtež jeho ctíti,
dobré srdce jmíti a nestrániti,
věrným přátelům nápomocni býti,
vlasti naší neopustiti, netratiti.

Tyranští světští potentáti,
přestaňtež víc Boha hněvati!
Nelzet' jest mu odporovati,
raděj pravdě místo dáti,
jíž jse protivíte, neostojíte,

bude Pán trestat, to vám způsobíte,
jestliže jse nenapravíte, o tom zvíte, jesuité!

Obrat'tež jse k němu s námi,
v křesťanském spolu milování,
ať Antikrist nevládne námi!
Bud'mež Kristu Pánu poddáni
v lásce a svornosti, v té důvěrnosti,
žeť nás přivede do svého království,
k otci svému do věčné radosti svou milostí.

Lev znamení České země

Lev, znamení České země,
mnohými jhy obtížené
vždy od cizího plemene.
Tak lva mordují a loupí,
rvou jse oň jako kohouti.
Braníž jse, milý lve, směle
a roztrhej nepřítel!
Nedej jse víc kocouruom drát,
ptákuom nad sebou panovat
a na křivdu svou se dívat!
Probudiž jse, nechtěj dyl spát!
Pán Buoh račiž ochraňovat
svých věrných, stálých zastávat
a žádostivý pokoj dát.

Mnozí bezbožní křesťané
jsou horší nežli pohané.
Vírou křestanskou se chlubí
a pod tím jse sami hubí.
Jak může, jeden druhého

připraví o všecko jeho,
zůstává v nesvornosti,
v nepravosti, nenávisti.
Přistupují k Antikristu,
opouštějí k Bohu cestu,
sem i tam po světě bloudí,
šatan je do pekla loudí,
znaje pravdu, zapírají,
sprzněné svědomí jmají,
nedbají na slávu věčnou
pro slávu a rozkoš světskou,
v čemž nekřesťansky handlují, i židy v tom převyšují, však předce křesťané slují.
Leda jeden sám všecko jměl,
byť nevinně chudý visel,
bohatý z konopí vyšel.
Buohť jest spravedlivý mstitel,
nešlechtností nepřítel.

Žádnýť Boha nepodvede,
ale takový sám sebe.
Když přijde u poslední den Pán,
bude soudit a trestat sám.
Pozorujtež, světští páni,
zvláště zoufalí křesťani,
sejdete-li bez pokání,
ach, žádnýť jse neobrání.
Budeť na věky zle s vámi,
pozdni bude naříkaní,
zůstanete vinni sami.

Ožralství jest zoumyslné nezdraví a bláznovství

Ožralství, vrch všeho zlého,
nepůsobí nic dobrého,
poškvřňuje mravy, ctnosti,
činí mrzkost, ohyzdnosti,
škodu i těžkosti mnohé
přitom, neštěstí hotové,
připravuje i o zdraví.

Medle, kdo nám to nahradí?

Milý bratře, prosím tebe,
nenuťme již více sebe
k tomu zbytečnému pití,
chcem-li zdraví, pokój jmíti,
hněvu božího ujíti.

Víš, jak toho odbejváme,
když bolestí nabejváme,
pozdě bycha honíváme,
s zámuky jse potkáváme.

Žádnát' z toho rozkoš není
ani rytířské umění.

Sám sobě činít' trápení
i svou milou duši raní,
ukrátí sobě i věku.

Co po takovém člověku?

Nehodí jse ani sobě,
jest tak i jiným ke škodě.

Prohibet ista Dei lex,
ne ipse tibi sis carnifex,
ne bibamus iam tam nimis.

Mors vivendi, bibendi finis
et corpora nostra cinis.

Ergo : Vive memor mortis
et bibe memor sanitatis.

Předce přišel pan Nedopil,
aby jse věrně dotopil,
nějakou šarvátku stropil.
Čert ho hned ráno poškopil,
za vobojek ho přivedl,
by něco skrze něj svedl,
nebo jse velmi rád směje,
když jse nejhůřeji děje.

Vožravec, řečený Nedopil:
Zdařbů, bratři, co děláte,
jak jse po včerejšku jmáte?
Také-li mně píti dáte?
Snad mne ještě dobře znáte.

Hospodář, řečený Dolívka:
Vítej, krku, kde jsi vostal,
což jsi juž pak píti přestal?

Nedopil: Ale však jsem teprva vstal.
Byl bych hned to víno zmeškal.
Vypil jsem u bratra tvého
dva žejdlíky páleného.
Včera jsem všecky přiseděl,
že jsem, kde sem, sám nevěděl.
Ó, co jsem velmi těžce spal,
všecken jsem se poscal, posral.

Dolívka: Snídal-lis, pak připijit' hned.
Jak jest čisté, pěkné, pohled'!

Nedopil: Co bych z toho náprstku pil!
Vína bych v oustech neučil.

Dolívka: Počkejž, mám sklenici notnou,
k tomu šenkýřku ochotnou.

Nuže, připímt' z této, chceš-li.

Tři žejdlíky do ní vešly.

Nedopil: Udělejž to jedním truňkem
a jáť také splním fuňkem.

Dolívka : Dobře, bratře, tu ji, hle, máš,
hnedky po té druhou poznáš.

Sotvička jsem ji dotáhl.

Nedopil na něj opřáhl.

[Nedopil]: Nedopils ji, Pan Bou sahám.

Viděl jest ted' pan farář sám.

Musíš druhou znovu píti,

byť i jse jměl hnedky zblíti,

anebo jse se mnou rváti.

To máš konečně shledati.

P. farář: Co jse jmáte o to hádat?

Však já vám budu pomáhat.

Paní Anna také s námi,

nezapomínejmež na ni.

Dolívka: A ona nedávno vstala;

včera jse nejprv ožrala.

Umít' ona dobře s vínem

vyrazit ráno klín klínem.

P. Anna: Jáť se volně podívám vám.

Ráda bumbám, k tomu se znám.

Nedopil: Pímež tedy předce čistě,

však jsme pak zde v dobrém místě,

zvlášť když pan farář jest s námi,

nebudem z toho kárání

a trestání na kázání.

P. farář: Mnout' jistě nic sjítí nemá,
já vám rád splním oběma,
i mé kmotře, paní Anně,
však jest pak poslala pro mne,
nechcet' mi jse odsad jítí,
bych jměl nešpor opustiti.

Nedopil: Co za víno, hospodáři?

Dolívka : Počkej drobet, hnedť ukáži.
Jest za žejdlíků padesát,
včera jsi zůstal šedesát.

Nedopil : V hrdlo lžeš, není tak mnoho!

Dolívka: Spokoj se, nemluv mi toho. Etc.

A tak o to jměli hádku,
po té spolu do pohlavků
host s hospodářem zápasí.
Vtom šenkýřka světlo zhasí.
Vzali i kněze za vlasy,
neb tam bylo mnoho chasy,
tak páni vožralci kvasí.
Takový mezi nimi šust
a bylo právě v masopust.
Dlouho jse spolu tahali,
kdo s kým byli, nevěďali,
stalo jse v noci na pondělí.

Kuchařka poklízí ráno,
stoly, židle polámáno,
a odstavujíce stolici,
najde kněze pod lavicí.

Kuchařka: Ale: Živý-li jste, kněže Jene?

Opět se jich houf k nám žene.

Jdětež již domů ve zdraví,
však vás tu vždycky hledají.

P. farář: Mlč, Johanko, neprav ó mně,

ani mé kuchařce Dorně,

a nerozprávěj o tom nic,

nepůjdu sem, dokud živ, víc.

Nedopil ráno doma : Ženo, co jest se to zběhlo?

Skoro mi oko vylezlo.

Kde jesti můj plášť a klobouk?

Někdo jest mne velice stlouk.

Žena: Čert po tobě, však chceš tomu,

chodíval bych záhy domů.

Vždyckny celé noci sedáš,

žádnému pokoje nedáš.

Cos uhonil, sobě schovej,

a samému vinu dávej.

Nedopil: Ó, jak jse jen dám zhojiti,

musím jse toho pomstíti.

Žena: Zdaliž ty přestaneš toho,

až zahyneš od někoho

v takovém hrozném ožralství

a nad zdraví svém zoufalství.

Skrz tvá chování nevážná

dejž Bože, ať sem tě prázdna.

Nedopil: A což, kurvo, chceš vdovou býti,

nějakého žáka vzíti,

aby on na mé byl vesel.

Ó, bodejž by s tebou visel!

Počkejž, kurvo, máš to jmíti,
chciť jse k tomu přičiniti,
žeť po sobě nic nenechám,
rači propiji, kde co mám.
Nezahájíš ty mně pití,
byť mne jměli i odřítí.

Kam jse dál Nedopil poděl,
víceji jsem ho neviděl,
nebo jse zas nenavrátil,
ani řádu nezapltil.

A tak nadepsané ctnosti
vypsal jsem teď z upřímnosti
k vejstraže pánům ožralcům,
zdraví i duše nedbalcům.
Vím, že to mnohým vděk není,
nedbám o jich připíjení,
neb jsem toho také zkusil,
o mnoho přijítí musil.

Všeckno konec jmá
a jelito dva.

**Tragedie Masopusta, jenž jse v světě páše zhusta, tuto jse vám vypisuje, marnost nad
marností sluje, mnohé lidi zavozuje**

P. Bachus: Tovaryšstvo, radujme jse,
masopust přibližuje jse.

Tovaryšstvo : Ach, rádiť jej uhlídáme,
s radostí ho přivítáme,
k němu jse hnedky přiznáme,

s však na něj již rok čekáme,
velikou chuť k němu jmáme.

P. Bachus : Jestli' on blízký přítel můj,
jen při něm každý věrně stůj,
námt' jest jse o to starati,
to ve všem mu povolovati, s ním jse obveselovati.

P. ouředník: Bez bláznův to nemůž býti,
musít je Masopust jmíti.

P. Venus: Též bez muziky nebude,
kde jse neskáče, nehude.
Budout' při tom panny, páni,
jsou k tomu ode mne zváni;
i mládenci také s námi.
Fracimor jse k tomu chystá,
budeť nám kratochvíl čistá.
Necht jse vše k tomu objedná,
jáť jsem každému povolná
a k milování svobodná.

P. ouředník: Hned já to všecko opatřím,
k libosti Milostem Vaším.
Papež nám to osvobodil,
k tomu Masopusta stvořil. .
Jezte, tancujte a píte,
v půst jse dosti natrápíte.

P. Masopust: Já, Masopust, všech bláznův pán,
dal jsem jse najít volně k vám.
Nebudet' mezi vámi sám,
Bachusa také dobře znám.

P. Bachus: Však já, bratře, také tebe,
nelzet' nám býti bez sebe.

Tvůjť jsem jistě, v pravé víře,
všech ožralcův pán a kníže.

Tovaryšstvo : Vítáme vás, vzáctný pane,
všecknoť se vám k vůli stane.

Bachusa hejtmana jmáme,
k tomuť jej hodného známe.

P. Bachus : Čert na mne vstrčil ten ouřad,
ač jsem jej přijal předse rád.

Hojně jsem vína pokazil,
i mnohý skrz mne hlavu srazil.

Kde jsou pak ti bubeníci,
trubači a varhaníci,
též kejdači a pískači,
ať sedláci také skáčí.

Netřebať tu pobožnosti,
dobrých mravův ani ctnosti.

Přijde-li pak který z nich sem,
vystrčte jej po hlavě ven.

Však by tu jen překážely,
s námi srovnati nechtěly.

Necht pak kněží, jak chtějí, lají,
však sami čistě bumbají,
sobě nezapovídají.

Jiné pak vždycky kárají.

Sedniž, bratře Masopuste,
nemámet' kuchyně pusté.

Panny, paní podlé něho,
nospoušte jse juž jeho.

Také vy, pane opate,
odložtež té kápě svaté.

Mnoho-li jeptišek jmáte?

P. opat: Jáť jich věru nepočítám,
však se kouklují sem i tam.

Převor mi je navštívuje,
vždycky se se mnou švagueje.

Letos mi jse dvě skulily,
ačkoliv nábožné byly,
na visitátora pravily.

Všeckny jsem je v tom rozhřešil,
tak své ovčičky potěšil.

Za zlét' jim jmíti nemají,
z takových mniši bejvají.

Pod'tež i pane purgmistře,
zasad'tež jse také bystře
a nechte práva na straně.

Pana Svobodu zde jmáme,
na ta práva nic nedbáme.

P. purgmistr: Jáť o ně také nestojím,
s vámi se hodovat strojím.

Pro mne vy veseli bud'te,
třebas i někoho stlučte.

P. Povolil: I to můž být a nejprv vás.

Jest k tomu ještě hojný čas.

Masopust jest také pro vás,
jakýž jest beze rvaní kvas.

Sedtež též, páni dvořani,
a pěkné madony s vámi.

Necht' jest to bez ostejchání.

Chcet' tak jmít paní Venuše,

hladí jse tamto po bříše

a pobízí vždyckny na se,
provozujíc své rozkoše.

Masopust jest také pán jich
a Pobízka stojí při nich.
Udělaljt' nějaký smích,
leda někdo některou pích,
nejlepší' jest prostřední štych.

Vtom také přišel Grobián,
jsa od Bachusa obeslán.
A jakž jse jedne zasadil,
hned dvě sklenice rozrazil.
Krkal, chrkal, všemi strkal,
na ctnosti lál a naříkal;
pravě, že jim nepřivýkal.
Připíjel panu Svobodě,
nejprv ho oblíbil sobě.
A že na žádného nic nedbá,
když pana Troupa s sebou.má.

Blázen: Ho, ho, ho, ho, páni hosté,
kteřížpakkoliv zde jste,
žet já tu také být musím,
s vámi masopust okvasím.
Pan Grobián mne s sebou vzal
a Bachus přijíti kázal.
Čert d'ábla na masopust zval.
Že jsem blázen, k tomu se znám,
však pak ním nejsem v světě sám.
Z vás také bláznův nadělám.
Jsouc Masopustu povolní,
budem v sobě všickni rovni.
Jdětež k tanci a já s vámi.
Nebudeť bez objímaní,
od stěny k stěně běhání.
Skákejtež, blázni i páni,

i pan Čert tancuje s námi,
plete se mezi nohami.
Ponukl opata s sebou,
takéť nám nětco dovedou.

Nuže, chaso, také zhůru,
Havle, vezmi k tanci Důru
i tu Mandu, línou můru.
A ty Janku, chyt' Johanku!
Což ji neznáš, však jest z Kaňku.
Přivedla i Marjánku.
Jest i Salička hotova,
přišla sem naschvál z Hlízova.
Stojí tamto i Alína,
přiběhla také z Malína,
s Martou z Starého Kolína.
Těž krčmářka z Hodonína.
Připítež jim také vína!
Panně Bítě a Judytě
i tý Markétě, šumplitě,
udělejtež to a brzy,
rádyť splní i podrží.
Čekát' na to i panna Kačka,
zapot'ítež jí též valáška.
Však vždy sedí velmi zticha,
po svém milém velmi vzdychá
a ráda jse také píchá,
an mnohá stará neplecha
k starosti toho nenechá.
Tamto za kamny Keruše
vzala pěknou sukni na se.
Vytáhniž ji, však jest naše.
Hle, dívá jse i Dorotka,
neníť také hrubě krotká.

A ráda tancuje Kotka,
pozdvihující podolka.
Těž jse volně, čerstvě potká.
Umí jse brániti lehna,
ošoustala sobě stehna.
K tomu čistě zadkem zmítá,
k porážce povolná, hbitá.
Při nich sestra a má tetka,
střeštěná jako já všecka.
Lída pak za toho boje
jest juž také nahotově.
Smí jse potkat s tuhou zbrojí
s svou sestrou ...
přemohouc rejthara spolu,
že k posledku musí dolů.
Jestli pak tu více která?
Mát' zde býti i Estera,
připověděla hned včera.
Půjde s ní k tanci Klempera,
neb jse vždycky na něj smála.
Taky by jse ráda vdala.

Což jest pak do té moudrosti,
ana jen činí tesknosti.
Však máme zde bláznův dosti.
Užívejme našich ctností!
S filozofy nesrovnáme,
k masopustu právo jmáme,
bychom jse pak i zervali,
za to bychom nic nedali,
an jse tamto moudří perou,
také o jakousi derou.
Pan opat ji tuze brání
a nedá žádnému na ni,

neb sám po ní velmi touží,
vždycky mu se cosi bouří.
Já pravím, že v naší lázni
směšnější jsou bohatí blázni.
Ještě nětco uhlédáme,
mumraje očekáváme,
slavným bláznům podíváme,
třebas s nimi i pohráme,
však spolu jeden cech máme.

Druhý blázen: Hle a oni již tamto jdou
a před nimi pěkně hudou,
hnedky mezi námi budou.
Karty, kostky s sebou nesou,
zakuklení, čert ví, kdo jsou.
Jistě ňátci páni mladí.
A frejují také rádi,
k posledku jse o to svadí.

Bláznice : Podte sem, nechte těch řečí,
opat před Benignou klečí,
předkládá jí mistrné věci.

P. hospodář: Pane opate, což to děláte?
Na Benigně jse kejváte?
Takliž v klášteře klekáte,
když jeptišky zpovídáte?
Povím na vás, to shledáte,
jestli spropitného nedáte.

P. opat: Co jest pak do toho komu,
však jesti masopust k tomu.
Venus to osvobodila, Benigna také svolila,
se mnou prvé známa byla.
O spropitné jesti málo

a ono mi vždyckny stálo.
Mlčte o tom, já vám pravím,
také vás potom zatajím.

P. Masopust: Kde jesti pak náš pan Sváda,
však jest naše tejná rada.

P. ouředník: Vaše Milost, máť zde býti.
Nedá mu sem Pokoj jíti.
Pravil, když Pokoje zbudou,
že jsem hned s Šarvátkou přijdou.
Spolu jse pilně radili,
jak by někoho svadili.
Čert s Hněvem v té radě byli.

Pan Sváda ráčil přijíti
a k Hynkovi promluvíti.

P. Sváda: Pohled' tamto, pane Hynku!
Derou jse na tvou Alinku.
Zdeněk s ní vždycky pohrává
a nětco jí přišeptává.
Ty pak na to nedbáš ani.
Věř mi, že tak přijdeš o ni.
Dobře znám na jeho oči;
že tě při ní vždycky sočí.
Prve jse s ní divně točil,
dvakrát tě v tanci přeskočil.
Medle, cos mu pak učinil,
v dřívě ti ani nesplnil.
Pan Hněv přistoupil k Hynkovi,
Hynek dal baňku Zdeňkovi.
Po té do kordu vše vesměs,
pan Mars jse tu vzal hnedky kdes.
Připlichtil jse i Nesmířil,

nic sobě toho neztížil.
Nedal jim různu nikoli;
stalo jse po čertově vůli.
Purgmistr při Zdenkovi stál,
také hned dvou šrámů dostal,
křičíc: "Kýž jsem doma ostal!"
Říkali mu pan Nezmeškal.
Pan Čert jse pak radostně smál.

Šatan : Cha, cha, cha, cha, již sou v sobě.
Děkuji z toho Svobodě,
Masopustovi věrnému,
Bachusovi mně milému,
při tom také panu Svádě,
poněvadž bejvá v mé radě.
Marsovi také zaplatím,
Hněvu nijakž neopustím.
Jakýž by to masopust byl,
kdybych já přítomen nebyl
a někoho nezabili.
Křivdu by mi učinili,
darmo masopust strojili.
Což juž dále uděláme?
S Masopustem rozžehnáme.
Přes rok jse s ním zas shledáme,
nikoii neobmeškáme.
Já pak dále půjdu nyní
na papežské posvícení.
Budu tam jmít také hosti,
svých věrných po své libosti,
též i jarmark na odpustky.
Vezmu s sebou i Svobodu,
nebt' jest můj přítel po rodu.
Bachusa též nepominem,

jehož vždycky potřebujem.
Svády také nenecháme,
z kteréhož oužitek jmáme.
Marsa naschvál pohledáme
a Pokoji tam nedáme.
Tak naši pout vykonáme.
Venuše jest tam hned ráno,
fracimoru povoláno.
Popi jsou také hotovi,
na nás čekají a strojí.
Pod'tež, vyvolení moji,
buďme stálí, věrní, svoji.

Smrt: Přišla jsem k vám nenadále,
nemoha jse dívat dále
takovým vašim marnostem.
Musím býti vašim hostem.
Pod'tež k mému tanci také,
bez vejmluvy všelijaké!
Žádnýť mi jse nevyskáče,
nevyprosí, nevypláče.
Dosti jste byli veselí,
na mne pozoru nejměli.
A tak již půjdete se mnou,
těla vaše v hrobích lehnou,
odtad se potomně stratí
a k soudu božímu státi.

Pokoj žaluje na Masopusta a jeho dvořany

Šel jsem včera k Masopustu,
jmaje tam drstnatou cestu.
Čert s Bachusem tam seděli,

nejvyšší správu drželi.
Svobodu opanovali,
na žádného nic nedbali
žrali, pili, hodovali,
Cnost a Pobožnost vyhnali.
Potom poslali pro Svádu,
dal jim Šatanáš tu radu,
Hněv Marsa vždycky podštíval,
na mne škaredě vošklíbal.
Pilně jsem všeho doslejchal,
Grobián blil, prděl a dmejchal.
Když mne pak od sebe zbyli,
dva mezi sebou zabili,
některé při tom skurvili.
Tak Masopust okvasili.
Odtad jse pak jinam brali,
všickni spolu pospíchali
na jakési posvícení.
Žádnát' při nich kázeň není.
Strescet' Pán Bůh takovou zběř,
nepomůžť jim ani papež.
Tomu každý jistotně věř,
neb nařízení takové
jsou Šatanoví svátkové.
Masopust jest věc pohanská,
vloudila jse do křesianstva
skrze Antikrista zlého,
bezbožné nálezky jeho.
Jestiť peklo i pro něho.
Hrozná pokuta takových
masopustníkův bezbožných!
Toho Šatan potvrzuje,
tím všeckno zlé provozuje,
neb on masopust vymyslíl,

papež jej v kalendář vpleštil,
tím církev křesťanskou zlechčil
a slovo boží opustil.

Opovržmež Masopusta,
přidr[ž]me jse Pána Krista,
abychom rozkoše věčné
dostali v slávě nebeské.
Amen.

Gloria in excelsis Deo

Stůj při pravdě, drž se božího slova.
Teď vyznání Mikuláše z Heslova.

Věřím v pravého, jednoho, všemohúcího, věčného Boha, Otce, Syna a Ducha svatého, v Trojici svaté nerozdílného, Stvořitele nebe i země, jenž neobsáhlý byl, zůstává a zůstane na věky.

Pro hřích pak přestoupení přikázání božího od Adama a Evy, nejprvnějších rodičov lidského pokolení v ráji, od téhož všemohúcího Boha stvořených, zavedeni byli vsickni k zatracení, aniž kdo mohl sám z sebe k milosti božské přijíti, ale skrze smrt a zásluhy Pána Jezu Krista, jednorozeného syna božího, pravého Boha a člověka, jenž nás vykoupil smrtí svou nevinnou, jsme k milosti boží přivedeni z milosrdenství jeho. Kterýžto syn boží, Jezus Kristus, podle slibuov božských a písem svatých prorockých dán a seslán jest od Boha, otce svého, vtěliv jse Duchem svatým v život blahoslavené Panny Marie, matky své k tomu zvolené, narozen a nám podle člověčenství rovným (kromě hříchu) učiněn a dobrovolně, z lásky a milosti své k nám, se jest ponížiti a na smrt pro nás hříšné, beze všeho svého provinění, vydati ráčil pro vysvobození nás od věčného zatracení, jakožto ta svatá, jediná oběť živá, nepoškrvněná, jenž nám sám a žádný jiný milosti boží dosáhl a zasloužil, jehožto smrtí uzdraveni jsme. A Buoh, otec jeho, smiloval jse jest nad námi pro něho a hlasem svým z nebe poručil poslouchati jeho. Ten Jezus Kristus, syn boží, jsa roveň Bohu, otci svému, vstav mocí božskou od mrtvých třetí den, touž mocí vstoupil jest do nebe k Bohu, otci svému, a sedí na pravici jeho, seslav Ducha svatého k potěšení a osvěcování všech věřících v něho. Při vzkříšení pak z mrtvých lidského

pokolení přijde v své všemohúcnosti a slávě, bude souditi živé i mrtvé, věřící a vůli jeho svatou činící k věčné slávě své a životu blahoslavenému, nevěřící pak a nekající zoufalce k věčnému zatracení.

Tomu všemu a podle vyznání dvanácti apoštoluov téhož Krista Pána, syna božího, od něho vyvolených a Duhem svatým osvěcených, též pravdivého vysvědčení čtyř evangelistuov jeho a písem jich svatých, neomylných, též v církev jeho svatou, od něho nařízenou, stále a nepochybně věřice a jsa ve jménu jeho a Pána Boha všemohúciho podle téhož syna božího nařízení svatého pokřtěn a tak k církvi jeho svaté připojen a přiznávaje jse k svátosti večeře téhož Krista Pána, syna božího, vykupitele mého, a jí tak, jakž naříditi ráčil, bez jinačení a přičinění k tomu postranních nálezkův lidských, užívajíce (tělo jeho jedouce a krev jeho pijíce) s pravou v něho vírou, že jest on v nás a my v něm, toho dotvrzujíce, u Boha všemohúciho hříchův odpuštění dostáváme a na milost přijímání bejváme, a to vše pro a skrze téhož Pána Jezu Krista, syna božího, vykupitele našeho, a ne pro nějaká naše zasloužení, nebo ne naši skutkové, ale skutkové a zásluhy samého Krista Pána a skrze juž oznámenou víru k spasení nás přivozují. Jinak kdyby skutkové naši nás před Bohem ospravedlňovati mohli, nepotřebovali bychom zásluh Krista Pána a na své skutky bychom toliko spoléhali, jako by nám Buoh pro naše skutky povinen byl milostiv býti, a tak bychom pravou víru v Krista Pána spržňovali.

Nezamítám dobrých skutkuov, nebo příkázání a nařízení božská jsou dobra, jichž jse podle naší nejvyšší možnosti přidržeti jmáme, nebo neosvobodil jest nám Kristus Pán svým nás vykoupením páchání zlých skutkův a nepravostí proti záповědi boží, nikoli. Kdo pak, spoléhaje na víru a na zásluhy Krista Pána, zomysla hřeší a nešlechtně živ jest, příkázání božská opovrhuje, takový juž pravou víru Krista Pána opovrhuje a zásluhy Krista Pána jemu neprospívají.

Ale srdcem skroušeným pokání z hřichuov činíce a dále jse jich vyvarovati snažíce, že v té pravé víře pro smrt a zásluhy Krista Pána, syna božího, vykupitele lidského pokolení, milosti boží a věčného, blahoslaveného, nám od téhož Krista Pána zaslíbeného života všickni věrní a stálí křesťané dojdeme a dostaneme, silně věříme. Amen.

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

Summa: Křesťan věrný a stálý bude spasen skrze skutky a zásluhy ne své, ale Kristovy. Nic tu nespomáhá víra a religion, kde pod tím zůstává život bezbožný a nešlechtný, bez napravení a pravého pokání, a to sluje pokrytství, ale Boha žádný nepodvede, neboť jest zpytatel všech věcí a sám spravedlivý, všemohúcí, věčný Bůh a Pán.

Moc světská nenapraví u víře bludného, nebude-li napraven slovem božím, nebo víra z přinucení nic neprospívá a z přinucené víry dobří skutkové nepocházejí. Protož modliti jest se Bohu za dar Ducha svatého k poznání Pána Boha a pravdy jeho. (Víra dar boží jest.)

Nic neumí, kdo Krista neumí.

Coeli pater, nomen tuum sanctum esto!

Tu regna, impera, ciba, remitte crimina et
a malo nos libera!

Amen.

(Constans et fidelis esto Christo recte
agens, nam in fine coronatur bonum opus.)

Laudate Deum

Ó všemohúcí Pane Bože náš,
jenž v Trojici na věky věkuov zůstáváš,
rač se nad námi smilovati,
ve všem dobrém své svaté požehnání dáti,
tak abychom vždycky při tom
chválili tebe, pána svého,
ve jménu syna tvého,

Spasitele Ježíše Krista,
skrz nějž cesta jest do tvé věčné slávy jista,
pro nějžs ráčil člověka padlého pozdvihnouti,
uzdravit těžce zraněného,
z velikého, předobrého

milosrdenství tvého hojného
zbavils ztracení věčného.

Rač nás v té víře zachovati,
v kteréž ráčíš nám sebe dáti poznávati.
Rač zbavit Antikrista zlého,
bychom ušli tyranství jeho hrozného,
mimo tebe, sami z sebe,
nehledali Boha jiného,
maje tebe pravého.

Toběť jse vždyckny poroučíme,
neboť jinde naděje jisté nevíme.
Budiž při nás vždy svou milostí,
rač chrániti před litou, d'ábelskou zlostí
i zrušiti a skaziti
modlářské nešlechtnosti
svou všemohúcností.

Očistiž, Pane, svou církev svatou,
zažeň od nás podvody, lež, pejchu proklatou.
Ať držíce jse slova tvého,
nařízení Krista Pána nám daného,
neb hlasem tvým, z nebe poslým,
poručils poslouchati jeho
a smiloval pro něho.

Dejž nám toho laskavě užítí,
v našich poklískách milostivým ochráncem býti,
bychom znajíce tvou dobrotu,
odpírali d'áblu a marnému světu
a tak z něho do věčného
dostali jse království tvého
blahoslaveného.

Všemohúcí, věčný bože

Všemohúcí, věčný Bože,
pomozíš mi z mého hoře!
K tobě se utíkám,
neb jsi můj pán a svatý sám.
Sebeť hříšného poznávám, s
tvé milosti se poddávám,
za kterúž pokorně žádám.
V tobě samém svou naději vkládám
a víru mám,

že neráčíš v prchlivosti
odnímati své milosti
ode mne bídného,
ale rač jse smilovati
pro milého syna tvého,
v němž jsi ráčil zaslíbiti
přijíti na milost každého
v tebe doufajícího, stálého,
vše pro něho.

Nevstupujž, Pane, v soud se mnou,
neboť nižádný před tebou
práv zůstati nemůže.
Však milosrdenství tvého
každý věrný užít může,
kdo jse tebe silně drží
v té pravé křesťanské víře.
Odevřeš ty nám, Pane náš, dvíře,
přijmeš mile.

Ó Pane Ježíši Kriste,
naše outočiště jisté,
račíš býti s námi,

kterýž s svým otcem přebýváš,
s Duchem svatým jeden Bůh náš,
a nedostatky naše znáš,
opatruješ a spomáháš.
Ó dobrotivý Pane Bože náš,
neopouštějž nás!

Dejž nám nad ďáblem svítězit,
neboť bez tebe nemůžem nic
v naší nehodnosti.
Račiž nás ochraňovati,
Pane, svou všemohúcností,
po tomto bídném životě
přijí[ti] do své věčnosti,
k tvé svaté a přehojné milosti
do radosti. Amen.

**Tempora longa tibi non promittere vitae. quocunque ingrederis, sequitur mors, corporis
umbra**

Smrt své právo provozuje,
nade vším světem panuje,
činí svou povinnost předce
a všeckno napořád seče;
zvlášť když Pán Bůh chce tak míti,
nemůžt' jse žádný ukryti.
Kosout' nám hned všechněm hrozí.
Pokořme jse moci boží,
světu jse nepoddávejme,
Krista Pána svého znejme,
ze všeho chválu vzdávejme,
příští jeho očekávejme.

Smrt jse k nám přibližuje a kráčí,
poberet nás vsecky, když Pán Bůh ráčí.
Tuť nebude žádného prodlévání.
Strojte jse k tomu i vy, slavní páni!
Nepostačít' vám žádné utíkání.
Proč jse pak té časné smrti bojíte
a Pánu Bohu jse nedůvěříte,
ježto z toho světa předce musíte? Zo
Braňte vy jse pak, jakkoliv umíte,
však Boha nepřeválíte, to zvíte.
Spíš jeho víc k hněvu popudíte.
Bojte jse víc věčného zatracení,
neb v tom světě žádné stálosti není. xs
Těžko jest vám čekat na věčnú radost,
podvozuje vás světská rozkoš, marnost.
Svět ten pomine i marnosti jeho,
nestracujmež proň života blahoslaveného,
Kristem Pánem nám obdrženého.
Ó, věrmež a doufejme silně v něho!

Sic venit occulte, sic multos decipit aetas,
sic venit ad finem, quidquid in orbe manet.
Heu, praeteritum non est revocabile tempus!
Heu, tacita mors venit ipsa pede
ex terra in terram!

Marná sláva a paní Pejcha tohoto světa

Chudoba, kteráž z hojnosti
pochází, z slávy, marnosti,
ohyzdnát' jest, věř mi jistě,
všudy a na každém místě.
A to jse pak těm přihází,

nemálo jse jich nachází,
kteříž, nedbajíce na to,
hřeší na stříbro, na zlato,
všecko všudy jmíti musí,
což na každého nesluší,
aby byl vždycky slavný pán.
Není přes něj, však když jest sám.
(Superbia praecedit ruinam.)
Takovým pak bývá těžko,
když přicházejí o všecko,
neb jim to dlouho nedědí,
v tom skušení dobře vědí.
Když prudce, vysoko lítá,
nuzným nouze do prevíta.
Naposledy bude lhářem,
u lidí lačným fatkářem
a bejvá nevděčným hostem,
přichází teprv k tesknostem,
spomínaje na svou slávu,
že juž jmívá lechkou stravu,
užívá žebráckého stavu.
Južť o něho nic nestojí,
jiným pánuom hody strojí.
Když měl statek, byl jest vážen,
a juž chodí jako blázen.
Bejval prvé velmi drzý,
juž pak jiným baňky drží.
Tak ho ta sláva podvedla,
v nouzi a bídu uvedla.
Nespomůžet ani pejcha,
jenž bohatým v uši dmejchá.
(Pejcha bývá původ skázy,
neb z ní všecko zlé pochází.
Vždycknyt' jest lépeji z pusté kuchyně

do hojné nežli z hojné do pusté, zvláště
těm, kteříž v rozkoši chování jsou.)

Nebojuj s štěstím, nebohý,
umíť nouze srazit rohy,
neštěstí podrazit nohy,
by ty jměl zlaté podkovy.
Každý by byl bohatý rád,
kdo stojí, hlect, aby noupad.
Štěstí jest jako sklenice,
kteráž blyštíc rozrazí se.
Bud' živ, jak náleží na tě,
nebo, kdo jsi, poznají tě.
Nech na straně nádherností,
zbytečných, marných skvostností,
aby to rači zachoval,
k čemu tě Pán Bůh povolal,
s dobrým svědomím tak býti,
v cizí věci jse netřítí.
Neplicht' jse tu, kdež neslušíš,
osob, místa šetřit musíš.
Nemůžt' nijakž jabku hovno
ve všem všudy býti rovno.

Nospomanatamus : Hovno rozplyne na vodě,
jabko plyne v své podobě.

Lidé na pejchu nedbají,
nepůjčí ani nedají,
aniž pejchou co vyděláš.
Zůstaneš bláznem, to shledáš.
Dej paní Pejše pohlavek,
ať neleze za vobojek.
V pravděť jsem oznámil toto.
Medle nehněvej se o to,

kdo jsi takový kolivěk.
Přijmiž také nětco za vděk,
neb v světě jsou mistrné líčky,
bohatým, slavným divné poklísky,
jednak jeden velký, jednak maličký,
skusil jest to i pan Václav V...

Nebo: Štěstí s neštěstím jse sočí,
sem i tam zápasí, točí.

Mnohý klesá, jiný skáče,
někdy vejská, někdy pláče.

Mějž každý v tom pozor na se
a nelez do bláta zase.

Nam: Nalle fieri melior, definit esse bonus.

A ze psa zajíc nebude, by jej
jak chtěl kořenil.

Ó, co ohyzdná věc jest...

Ó, co ohyzdná věc jest:
mrzutá pejcha a lež,
vysokomyslnost chudého,
an žádný nedbá na něho,
kurva když jse o čest vadí
a moudrý s bláznem nesnadí,
kde jse pak o cizí derou
a bohatí chudým berou,
ti pro takové lakomství
tratí nebeské království.

Tyto věci sobě překážejí:

Voda vohni,
starost zdraví,

ožralství pokoji,
pravda lhářům,
lakomství kněžím,
kurvy žákům,
skoupému hosti
a dary spravedlnosti.

Ještě nemají na tom dosti,
berou předce bez lítosti
a milosti.

(Hausknechtu kůň poručiti,
šenkýřkám měsíc svěřiti,
havěři důl, ženu žákuom,
při řečníkuom,
neopatříš-li sobě sám toho,
zvíš, jak zejskáš velmi mnoho,
leda bylo pro někoho.)

Ó Bohemia

Není to v světě nic divného,
že vlast táhne k sobě svého;
Česká země hladovitého
živí i nepřítelé mnohého.
Nemá odměny od žádného,
trpí od cizích mnoho zlého.
Ó, Bože, chraniž národu českého!

Předešle a za pohanstva
byla země Česká pusta,
zůstáváje tak od dávna
lidského rozumu prázdna.

Když pak z osudu božského
od národu slovanského
skrze Čecha osazena,
ve všem dobrém rozmnožena,
tu hned národové jiní,
závistiví, nepřítiví,
oč prvé nikda nestáli,
nestarali, nevzdělali,
zosobit usilovali
a do Čech jse velmi drali,
chtíce to Čechuom vydřiti,
z cizí práce rozkoš jmíti
a svou vůli provoditi,
o vše všudy připraviti,
o čež usilují až posavad,
aby ledakdos v Čechách vlád,
nemůže-li, aby okrad.

Ó, kde jsou starých Čechuov ruce
na takové cizozemce.
Nynější jse jen dívají,
mnozí i napomáhají,
tak k záhubě pospíchají.
K čemu přijdou, to poznají.

Jměžž jse dobře, milý Čechu,
nelez dále do posměchu.
Každý do tvé vlasti běží,
tak zůstáváš jen v loupeži.
Ochraňujž sám Pán Buoh tebe
a pomoz z země do nebe.

Starý Čech jse s mladým vadí, pozoruj, co sobě praví

Starý: Zdař Buoh, synu, kterak jse jmáš?

Což mne juž starého neznáš?

Jakýs mi jse mistrný zdáš.

Mladý: Ale kde jsi se tu vyvřel?

Já mněl, že jsi dávno umřel.

Copak, milý, starý děde,

jak' jse pak k starosti vede?

Starý: Já pilně hledím na tebe,

sotva jsme poznali sebe.

Mladý: Proč tak chodíš po selsku sprost,

jmaje statku a peněz dost?

Já' bych jse pak za to styděl,

kdyby to kdo na mně viděl.

Starý: Chá, cha, cha, cha, milý synu,

tu-lis na mně našel vinu?

Držím jse předkův mých kroje

a nedbám na cizí stroje.

Styd' jse rači za zlé mravy,

nevrťice sem tam hlavy.

Vidím, že jmáš pěkné šaty,

hádám, žes velmi bohatý.

Musejí tě židé znáti,

co máš od těch šatův dáti.

Slušíi pěkně i to píro,

jako by nic tvého nebylo.

Mladý: Strojím jse teď do Vlach jeti,

bych tam moh nětco viděti.

Starý: Slejchal jsem od děda tvého,
že jest tam vrch všeho zlého.
Rádi vidí mladé hosti,
pokudž jmají peněz dosti,
zvláště pak bohaté pány,
stříbrem, zlatem premovány.

Mladý: Vždy tam ale nětco zkusí.

Starý: S prázdným měšcem domů musí. as

Mladý: Předcet' já musím v Římě být,
bycht' já jměl statek zastavit.

Starý: Čím pak statek zas vyplatíš,
když tam peníze utratíš?

Mladý: Půjč, stařečku, jmáš jich dosti!

Starý: Ba nepůjčím na marnosti,
a já nachoval s těžkostí.
Mladí sobě hrubě škodí,
schované jse starým hodí.
V nádherných šatech choditi,
při tom peníze nejměti,
posmívají jse i děti.
Zlé jest kde vzít nevěděti.

Mladý: Přivezut' nětco pěkného.

Starý: Netrefí jse na starého.
Hled' raději doma svého.
Nict' darmo nedají v Římě,
že jest tam nepravost, víme.
Zůstaň doma, haj své vlasti,
nedej cizozemcům krásti.

Však oni v svých zemích tobě
nedadí rozkazovat sobě,
by ty o to nejvíce stál.
Čert pak Vlachův do Čech nasral,
musíš tam jít nevolný byt
a papeže polibit v...
Třebas tam přijdeš o zdraví,
i o duši tě připraví.
A když tam budeš frejovat,
musíš s Francouzi bojovat,
choditi s hrubou palicí,
sotva kráčet po ulici,
neb Venuše do Vlach loudí,
mnohý tam přišel o moudí.
Tak, hle, Venus svým dvořanům
platí, zvláště mladým pánům.
Neníť tam bezpečné jídlo,
přichází tam i o hrdlo.
Posmíváš jse mému kroji,
jináč tě Vlaši přistroji.
Budeš líčenej František
jako karetní svrchníček.
Toběť jse tak pěkné vidí,
mně jse to pak nic nelíbí.
V českém kroji byl by vážen,
ty pak chodíš jáko blázen.
Famfír jse za tebou vleče,
užívej českého meče,
toho rožnu nevytáhneš,
dal bycht' pěstí, až se stáhneš.
Hle, já mám boty rytířské,
ty máš střevíčky kurevské.
Kdyby tvůj otec z mrtvých vstal,
sám by tě vlastní rukou sťal,

aby nedělal posměchu
sobě ni starému Čechu,
nečinil z sebe kejklíře .
a zůstával v české víře.
Aby o tom jistě věděl,
by ty křivolace hleděl,
že tobě to nic nesluší
okolo hlavy frňousy.
Pročpak pokojně nestojíš,
foukáš, že jse do Vlach strojíš.
Chceš, abych já v tvé marnosti
půjčoval na tvé lotrovství,
ty mi prvé neoplatil?
Skoro bych tě již vymlátíl!
Tak tě pasovati sluší
notným kyjem na rytířství.
Na mne sobě, jak chceš, pohleď!
Skoro bych již na tebe vsed,
by poznál Čecha starého
od troupa, hejska mladého.
Nepočal jsi růsti skoro.
Varuj ode mne; potvoro!

Mladý: Poznávám na tvé osobě,
že nic nezejskám při tobě.
Nechtíš s tebou, kdo chce, má žert,
a ty hledíš jako sám čert.
Vlaši by tě jse zděsili.

Starý: Třebas tě s nimi zvěsili!
Na ústécht' mateří mlíko,
hle, teď Vlachům Ecolafico!

Mladý: S tebouť já nic nedovedu
a předce do Vlach pojedu.

Nelibí mi jse tvá rada.
Hle, tamto jde pěkná mladá.
Musím tě juž opustiti,
za ní sobě poskočiti.
Ó, bych ji moh uhoniti,
nelzeť jést mi bez ní býti,
bych jměl o všecko přijiti.

Starý: Skákejž, mládku, a jdi k tanci,
však juž málo na kahanci.
Jediž předce, měj se dobře,
vlaský fraucimor tě vodře.
Nalapáš tam do tenata
nadívaná holoubata.
S čím jse pak domů navrátíš,
tím zas statku nevyplatíš.
Vím, že ostatek doprodáš,
v starosti zas nenachováš.
Tak zůstaneš nebohej dráb,
když jse dostaneš na koráb.
Toulati jse budeš zticha,
an tě bída, nouze píchá,
a pozdě honiti bycha,
žes jse tak domů navrátil,
statek i zdraví potratil,
tak jse procházeti s plačky,
žes pozbyl peněz i Kačky,
naposledyť dadí sračky.

Protož, milí lidé mladí,
co vám ted' starý Čech radí,
rozvažtež to aspoň pilně,
milujte svou vlast upřímně,
nerušte svých předkův ctnosti,

však jmáte v své zemi dosti
všeho dobrého zboží, milosti,
kterouž cizozemci jmíti
chtějí a vás připraviti
usilují o vše všudy,
uvéstí v modlářské bludy,
pod svou moc přivéstí tudy.
Šetřte jse roztržitosti,
buďte živi v pobožnosti,
v lásce, pokoji, svornosti.
Nebo : Svornost, věrnost a stálost
jest pevnost nepřemožená.

Tuto přivandrovali a jse přilísali páni žáci, ti, kteříž jsou nedobrych mravů studenti

Poslouchejtež také žáci,
co o vás praví sedláci,
jenž jmáte ničemné mravy.
Střeštily vám kurvy hlavy,
dobrý řád jste opustili,
jen abyste živi byli
lechce na cizí mozoly.
Scestnéť jsou tak vaše školy.
Podstatného nic neumíte,
náležitě neučíte
a jen po frejích běžíte.
Že jste lotři, sami víte.
Jak jen gramatikou huby
propláknete drobet zuby,
ať jsou z vás hned páni mistři,
však bachanti, troupi jistí.
Nepočnouce v škole býti,
hned musíte kurvy jmíti,

v cizí statek jse vetřítí,
kohokoliv ošiditi,
buď sirotky nebo obec,
a toť jest při vás snadná věc.
Tak bohatství nabudouce,
na ouřad jse dostanouce,
při soudíte sobě sami,
jeden druhému nahání.
Na spraved[1]nost nic nedbáte,
nad sprostnými potřásáte,
vše po své hlavě jmít chcete
a obce zavozujete,
z lotrovství jiné trescete,
sebe osvobozujete.
Toť jest jen vaše umění
dobrým lidem k pohoršení.
Ať vám neříká žádný nic,
byšte byli hříšní nejvíc.
Co manžel pracně nabude,
to žák na ženě vyhude.
Tak kurva děti obloupí,
pozorujte, muži hloupí,
nebejvejtež jako sloupy.
Neb takových žákův ctnosti,
při tom ženské lsti, chytrosti
jsou povedené v hojnosti.
A vám na velikou škodu
nezůvte žákův k obědu,
na hody ani k večeři,
necht' jim v tom medle nevěří,
sice vám konečně věru
poškvrní ženu neb dceru.
Na tomt' zůstává jich datum,
nemohouť přít, est probatum.

Umějíť pěkně vylhati,
vyprositi, vylísati,
žádnému nic nevoplatí,
jinými jse zastíratí,
potom s počtem umírati,
sprostných v štychu zanechati.

Chytře a fortelnou radou
nejvíceji žáci kradou.
Ctní jse v to nepojímají,
ti necht takové trestají,
žáky v dobré kázni jmají,
ať lotrovství zanechají.

Jmějž jse dobře, pane kraji,
tamto jse žáci toulají,
kurvy jse na ně dívají,
návěščí sobě dávají,
kde jse jen shledati mají.
Hle, tamto jedna svódnice
nese jakýs lístek v ruce
a s tou babou nětco šepce.
Předkládá cosi Marušce,
šturmuje jí prudce k p...,
dobejvajíce jí spodku,
a namlouvá i Dorotku.

Ját' juž tuto neostojím,
za ženu, dceru se bojím.
Pospíším raději domů,
věřiti jest, věda komu.
Nerad od tebe půjdu sic,
potomť' o žácích povím víc.
Nevěřiž jim naprosto nic.

Nehaním ctného umění,
kteréž proti Bohu není.
Prostou tuto pravdu pravím,
že hněv zejskám, to dobře vím,
však když jse dobře zachovám,
na lotry, kurvy nic nedbám.

Člověka licoměrného
a na oko oulistného
šetř jse co kocoura zlého,
jenž pěkně líže po předu
a pod tím drápe po zadu.
Opovrž šibalskou řadu.

Hütte dich vor den Khaczen,
die vorne leken und hinden kraczen.

Nebo: Šibalé svá práva jmají,
na spravedlnost nedbají,
s níž jse v soudný den shledají,
s věčnou pokutou potkají.

Tuto Pravda jse se Lží potejká i zloděje jse dotejká

Lhář k zlodějovi: Hle, bratře, hyň Pravda kráčí,
upřímo jse k nám brát ráčí.

Zloděj : Čert-liž ji mezi nás nese,
já bych již byl rači v lese.

Lhář: Neboj jse jí, vylžeme jse.

Zloděj : Nenabudeme s ní zboží,
ana jen provazem hrozí

a po našinci jse vozí.
Skrz ni jmají těžkost mnozí.

Lhář: Ba, jáť před ní neuteku,
zdaleka uši povleku.

Pravda: Nezdař jse vám, zloději, lháři,
od vás všeckno zlé pochází,
nic dobrého nemyslíte,
copak ještě nevisíte.

Lhář: Co jest nám, Pravdo, do tebe,
my nemůžem být bez sebe.

Pravda: Takt jest tomu místo dávám,
o to jse s vámi nehádám,
ač jsi lhář, pravdus pověděl.

Zloděj na Pravdu pohleděl.

Zloděj : Medle, Pravdo, pokoj nám dej,
jinde sobě svády hledej!

Pravda: Musímť já vám mluvit směle,
neb jste moji nepřátelé.
Když nechcete dobří býti,
svých životův napraviti,
musíte zlý konec vzíti
a provaz na krku jmíti.

Lhář : My bez tebe živi byli,
před Pravdou jse vždycky kryli.

Pravda: Tu opěty s pravdou mluvíš,
jináč jsi lhář, sám o tom víš,
naposledy prohráš, to zvíš.
Když tě Spravedlnost lapí,

nedát' více krásti, lháti,
tak musíš ve lži zůstatí,
poddán býti Spravedlnosti;
ani zloděj jse nesprostí.

Zloděj : Nech tamté Spravedlnosti!

Já teďky jmám na Lži dosti,
nebo Lež pravdě nezvyká,
naučila jse od Le...

Ty pak, Pravdo, vždycky brepeš,
všudy ve všem vládnouti chceš.

Lhář: Pravdo, zdaliž my co z tebe jmáme,
rači sebe zastáváme
a na tebe nic nedbáme.

Pravda: Že jesti tak, vím já o tom.

Co vám z toho přijde potom,
nejlépeji to poznáte
a s Spravedlností potkáte.

Tak mně bezděk místo dáte,
to shledáte.

Pravda nařiká na své nepřátely

Ach, co jse to v světě děje?
Však mi jse každý odsměje.
Vzali mne v nenávist všudy,
nedají k sobě nikudy,
s zvlášť kde není spraved[l]nosti,
ženou mne přeč bez lítosti,
nic jse dovolati nemohu,
půjdu žalovati Bohu.
Ten, ač ráčí shovívati,

k pokání napomínati,
bude zastávati pravdy,
na tom musí přestat každý.

A tak svou spravedlností
stresce lidské nepravosti
podlé své všemohúcnosti.

In iure oratores sunt hominum voratores

Každý jse vystříhej toho,
by nepotřeboval mnoho
práv světských s jeho řečníky,
škodlivými nájemníky.

Neb nouze řečníky rodí
a z toho jse lháři plodí.

Mnohý jsouce řemeslníkem,
krejčím, ševcem, kožišníkem,
hledíž, a on juž řečníkem.

Těžko rukama dělati,
lechčeji hubou hejbati.

Nechce jse k řemeslu znáti,
rači bude z peněz lháti.

Mezi lidmi vády tropí
a v tom někoho poškopí,
jsou jako polou pochopi.

Motají divné vokliky,
nezdravé jsou jejich líky.

Pan Čert jim brousí jazyky.

Dobře říkají Poláci,
že řečníci jsou štěkavci.

Jako psi hryžou i dáví,
že to jejich pluh jest, praví.

Jazyk jest jejich radlice,
umít' vyvorat z truhlice.
Od karet i kostek berou,
o cizí měšec jse derou,
na to hodují a žerou.
Divně to řemeslo páší,
na prostém hnedky vystraší.
K soudům a nevolem radí,
i přátely spolu svadí,
hbití jsou na to kejklíři,
jazykem notní šermíři,
když jazykem zašermuje,
proti pravdě lež premuje.
Hlediž jse ho tehdáž pilně,
uhodít' tě v měšec silně.
Tvrdíce jse, že jsou slavní,
vyhýbejte jse jim, blázni.
Jest jich mnoho v vaší lázni.
Nechtěje být v boží kázni,
pod zlatým řetězem kráčí,
slušel by mu provaz račí. (Praga.)
Ještě jse jim i to vidí,
že tě o statek vošidí.
Když jim pak nemáš co dáti,
ráčí jse tomu zasmáti,
s jiným proti tobě státi,
kdo jim toliko přeplatí.
Lidským svárům jse radují,
pod tím sobě nahánějí.
Ať jim všeckno všudy nesou,
berou předce, až se třesou.
Maje sobě tu moc danou,
na zvěřině nepřestanou.
Juž kdo právo jměj neb neměj,

předce ty jim, kde co j máš, dej.
Když jsi pak statku, peněz prost,
bo tu hnedky j máš od nich vejhost.
Na holičkách tě nechají,
když tě jinému prodají.
A tak je v tom pilně poznej,
na sebe dobrý pozor jměj,
aby neupad v teneta,
řečníkům v jejich klepeta,
sic po tobě bude veta.
To pravila jejich teta,
paní Dorota, Kedruta,
tvrdila to i Marketa
a svědčila paní Běta,
potom sešla s toho světa,
že čert řečníky peklo vymetá.

Dobrých jse tu nedotejče,
drb jse v hlavě nebo vejce.
Kdo tím není, nehněvej se.
Neb jse to o dobrých nemluví,
každý o sobě nejlép ví.
Aniž jse zlé o ctných píše.
Zlý, mlč, sehna hlavu tiše.
Nebo : Hod' mezi psy kamenem nebo holí,
kterého trefíš, tent' zaskulí.

Kdo pak řečníka chce ujíti,
hled' na sebe pozor jmíti,
aby jse pokojně choval,
k soudům příčiny nedával,
šarvátek, různic nedělal,
cizího neosoboval.
I budeš moci pokoj míti,

řečníka škod prázen býti,
zůstávati s celou hlavou,
spravití se zdravou radou.

Tuto jse třeští páni pranostykáři, nejistí hadači, hvězdáři

(Non est vestrum nosse tempora et momenta, quae pater posuit in sua potestate. Acta App.,
Cap. 1.)

Hvězd a oblakův hadači
jsou jen daremní tlachači.
Lidem časy pokládají,
sem i tam ledacos bájí,
spolu jse nesrovnávají.
Bud' při nich pravda nebo lež,
předce ty jich smyšlenkám věř,
o to jse s nimi nehádej,
za lži jim peníze dávej,
zvláště tu, kdež pochlebují,
a vysocí tomu chtějí.
Ját' jim nedám naprosto nic,
byť oni lhali ještě víc,
neb ledacos připlichtí lhář,
leda byl novej kalendář,
aby peněz nabyl lechce,
necht' jse potom děje, jak chce.
Věřme v Pána Boha více,
ne v pleticháře, hadače,
neb Buoh činí, kdy co ráčí,
svou všemohúcností kráčí,
není hvězdářům zavázán,
ale jest sám všech věcí pán.
Doktory pak medicinae

také známe, o nichž víme,
žet umějí sračky dáti
i měšec vypurgovati.
Buď uzdraví, neb udusí, ao
předce doktoru dát musí.
Smiluj se Pán Bůh nad duší!